

TYÖTÄ JA HYVINVOINTIA SUOMEEN

MATKAILU- JA RAVINTOLAPALVELUT
MARA RY

MA·RA

Matkailu- ja ravintola-alalla on potentiaalia työllistää, tuoda verotuloja valtiolle ja luoda hyvinvointia kaikkialla Suomessa merkittävästi nykyistä enemmän. Toimialan liikevaihtoa ja työpaikkoja ei voida siirtää pois Suomesta.

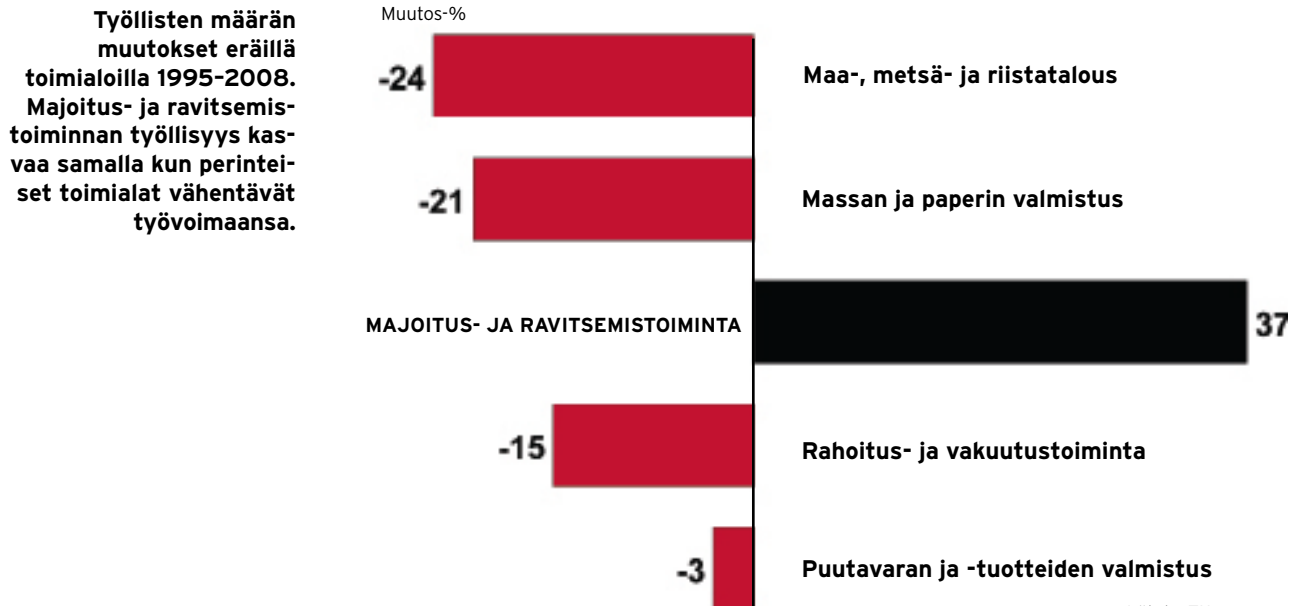
Siksi hallitusohjelmassa kannattaa panostaa matkailu- ja ravintola-alan toimintaedellytysten parantamiseen.

Matkailu- ja ravintola-ala - merkittävä työllistäjä ja kasvusektori

Matkailu- ja ravintola-ala luo uusia työpaikkoja Suomeen. Ala on erittäin työvoimavaltainen ja tuo verotuloja valtiolle ja kunnille kaikkialla Suomessa. Sen toimintaedellytysten parantaminen on kannattavaa koko yhteiskunnalle. Matkailualojen* osuus Suomen bruttokansantuotteesta on 3,8 prosenttia (kansainvälinen satelliittitilinpito). Matkailualat työllistävät

130 500 henkeä ja tuovat valtiolle verotuloja 4 miljardia euroa vuodessa (vuosi 2009). Matkailuun kuulumaton ravintolatoiminta tuo valtiolle tämän lisäksi verotuloja 1,2 miljardia euroa. Matkailuun keskeisesti kuuluvan majoitus- ja ravitsemisalalan työvoiman määrä kasvoi 37 prosenttia vuosina 1995–2008.

** Toimialat, jotka saavat välitöntä tuloa matkailusta*

Kulutusverojen korotus heikentää kysyntää ja työllisyyttä

Suomalaisten kulutusverojen taso on korkea ja monien palvelujen hinnat ovat eurooppalaisessa vertailussa kalliita. Matkailu- ja ravintolapalvelut ovat erittäin hintajoustavia. Kulutusverojen korotukset siirtyvät suoraan hintoihin ja vähentävät palvelujen kysyntää. Se puolestaan vähentää työvoimavaltaisen matkailu- ja ravintola-

alan työllisyyttä. Toimiala on suuri ja kasvava nuorten työllistäjä.

Hetemäen työryhmän esittämästä arvonlisäverojen korottamisesta tulee pidättäytyä.

Alkoholiverotuksen kiristys siirtää kulutusta Viroon, kotiin ja kadulle

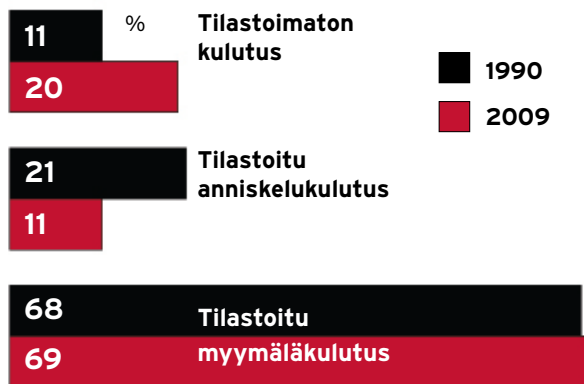
Alkoholin valmisteveroja on korotettu vuoden 2008 alusta lukien kolme kertaa. Alkoholin arvonlisäveroa korotettiin 1.7.2010. Ravintola-anniskeluun kohdistuva verotus on kiristynyt 60 miljoonaa euroa noin kahdessa ja puolessa vuodessa.

Samanaikaisesti matkustajatuonti Virosta on kasvanut selvästi. Esimerkiksi oluen matkustajatuonti lisääntyi noin 27 prosenttia vuodesta 2008 vuoteen 2009. Tämä on merkinnyt työpaikkojen ja verotulojen siirtymistä Suomesta Viroon.

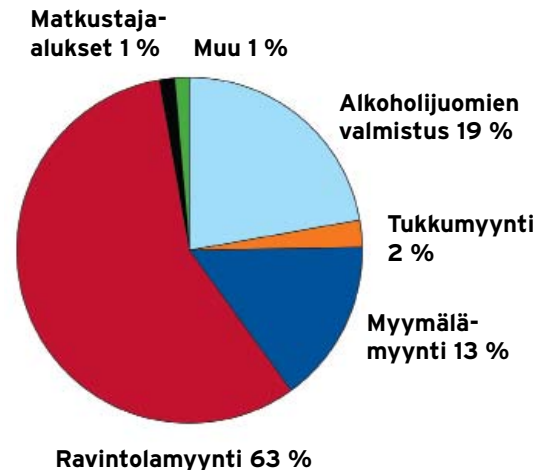
Ravintola-anniskelun määrä on vähentynyt 20 vuodessa 21 prosentista 11 prosenttiin alkoholin kokonaiskulutuksesta. Prosenttiyksikön vähennys anniskelussa on tarkoittanut 2 000 työpaikan häviämistä ravintola-alalta. Siten reilussa 20 vuodessa on menetetty 20 000 työpaikkaa. Alkoholin kokonaiskulutus on tänä aikana kasvanut.

Alkoholin valmisteveron korotuksista tulee pidättäytyä.

Alkoholin kokonaiskulutuksen jakautuminen 1990 ja 2009

Alkoholityöllisyyden jakautuminen 2009

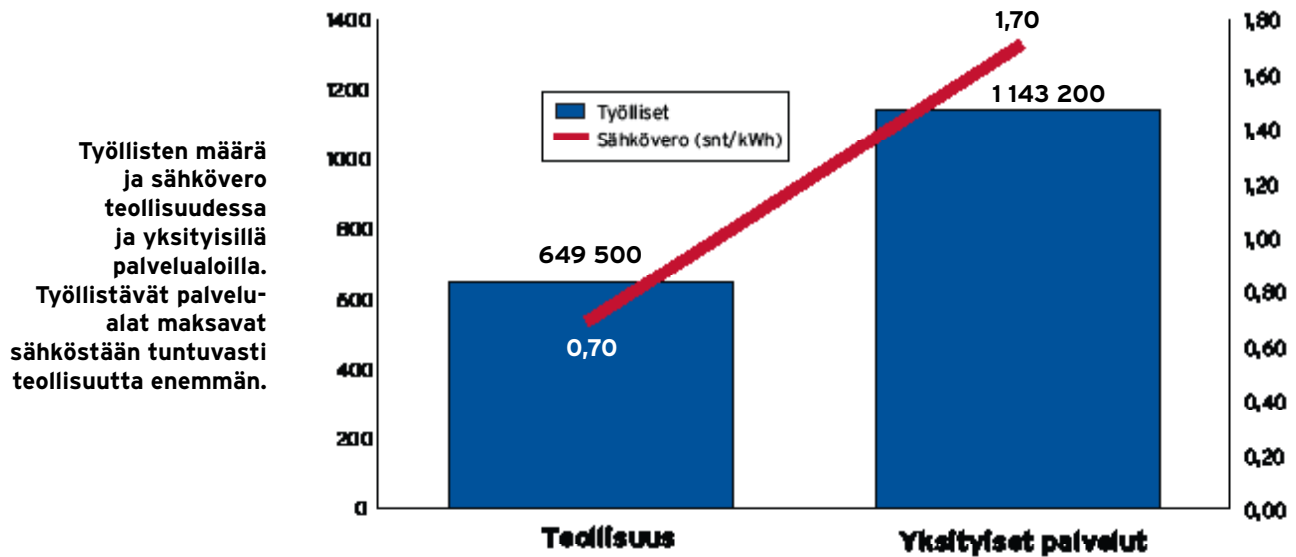

Lähteet: kulutus: Valvira, TNS Gallup (MaRa); työllisyys: LTT/STM

Palvelualojen korkeampi sähköverokanta on syrjivä

Palveluelinkeinot maksavat teollisuusyrityksiä korkeampaa sähköveroa. Vuoden 2011 alusta lukien teollisuusyritykset maksavat sähköveroa 0,70 senttiä ja palveluelinkeinot 1,70 senttiä kWh:lta. Veroero ei ole perusteltu. Teollisuuden alempi sähköverokanta syrjii palveluelinkeinoja.

Koko elinkeinoelämän sähköveroja tulee alentaa. Elinkeinoelämälle tulee luoda yksi yhteinen sähköverokanta. Energia- ja ympäristöverotuksessa verotaakka on jaettava tasaisesti kaikille elinkeinoille.

Työllisten määrä vuodelta 2008 ja sähkövero vuodelta 2011. Lähteet: TK, VM.

Viranomaisvalvonnassa siirryttävä riskien arviointiin

Matkailu- ja ravintola-alan yrityksiä säännellään ja valvotaan tarkasti. Sääntelyn määrä lisääntyy jatkuvasti. Yritysten hallinnollinen taakka kasvaa ja virheellisesti kohdennettu valvonta voi rajoittaa vastuullisesti toimivien yritysten toimintaa.

Samaan aikaan väärin toimivia yrityksiä ei valvota tehokkaasti. Maahan on syntynyt satoja laittomasti alkoholia anniskelevia yrityksiä. Suuri osa näistä on myös elintarvikevalvonnan ulottumattomissa. Uusi ilmiö ovat ilman lupia toimivat pito- ja juhlapalveluyritykset sekä ti-

lausravintolat. Käytännössä valvonnan ulkopuolelle pääsee, kun ei hae anniskelulupaa ja jättää tekemättä ilmoituksen elintarvikehuoneiston perustamisesta.

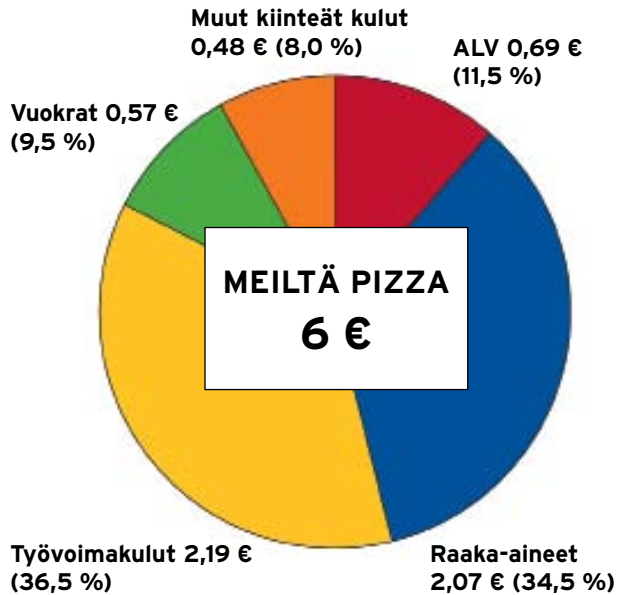
Uuden tilausravintolan perustaja kuvasi toiminta-ajatustaan ytimekkäästi: ”Tänne saa tuoda omat viinat, täällä saa polttaa ja pöytään saa sammua, eikä kukaan sano mitään.”

Helsingin Sanomien kuukausiliite
1/2010 s. 28.

Viranomaisvalvonnan ohjausta koskevaa lainsäädäntöä on muutettava niin, että ravintola ei voi jättäytyä valvonnan ulkopuolelle. Valvonta on kohdennettava riskienarvioinnin pohjalta ongelmakohteisiin. Aluehallintoviran-

omaisille on annettava valtuudet valvoa myös niitä yrityksiä, joille ei ole myönnetty anniskelulupaa. Elintarvikelakia uudistettaessa on varmistettava, että valvonta kohdistuu kaikkiin elintarvikkeita tarjoaviin yrityksiin.

Harmaan talouden torjunta kannattaa

Tällä hinnalla pizzeria ei voi myydä kampanjaa kauemmin. Kuuden euron pizzasta ei jää mitään yritystoiminnasta aiheutuvien muiden kulujen (esim. lainakorkojen, lyhennysten ja verojen) maksamiseen.

Verohallitus toteutti vuosina 2003–2005 mittavan ravintoloiden harmaan talouden torjuntaprojektin. Veroja pantiin maksuun lähes 30 miljoonaa euroa, ja harmaa talous toimialalla väheni havaittavasti. Kampanjan aikana saatiin hyviä kokemuksia siitä, miten viranomaisvalvontaa kohdennetaan tehokkaasti.

Verohallituksen Virke-projektin tekemän tuoreen selvityksen mukaan majoitus- ja ravintola-

alan harmaa talous on jälleen kääntynyt kasvuun ja on suuruudeltaan useita satoja miljoonia euroja vuodessa. Pelkästään pimeiden arvonlisäverojen osuus on 90 miljoonaa euroa vuodessa.

Harmaan talouden torjuntaan kannattaa panostaa. Valtio ja kunnat saavat lisää verotuloja, rehelliset yritykset menestyvät paremmin ja työntekijöiden työolot paranevat.

Ravintola-ala on kirjattava hallitusohjelmaan harmaan talouden tehostetun torjunnan kohteeksi.

MEKiin sijoitettu euro kymmenkertaisena takaisin

Monelle kunnalle matkailutoimiala on elintärkeä. Matkailukeskuksissa 100 000 euron liikevaihdon kasvu synnyttää uuden työpaikan. Tulevaisuudessa matkailun merkitys työllistäjänä kasvaa ja monen seudun säilyminen elinvoimaisena perustuu yhä enemmän matkailuun.

Lähes kaikki maailman valtiot panostavat matkailuun merkittävästi. Suomi tunnetaan ulkomailla huonosti, joten tunnettuutta on lisättävä. Suomen valtio on vähentänyt MEKille osoitettuja määrärahoja kahdessa vuodessa 40 prosenttia. Samanaikaisesti Suomen kilpailijamaat Ruotsi ja Norja lisäsivät panostuksiaan merkittävästi.

Myös vahva euro on heikentänyt Suomen asemaa matkailussa. Siksi moni matkailija suuntaa Suomen sijasta Ruotsiin, Norjaan ja Baltiaan. Tilanne voi jäädä pysyväksi, jollei hallituskauden aikana panosteta matkailun edistämiseen.

MEKin määrärahojen lisääminen on valtion talouden kannalta kannattavaa. Matkailun Edistämiskeskukselle annettu euro tuo sen kansantaloudelle kymmenkertaisesti takaisin. Valtio saa tästä verotuloja 28 prosenttia.

Matkailun Edistämiskeskuksen resurssit on turvattava ja MEKille osoitettava määräraha on nostettava 13 miljoonaan euroon vuodessa. Sen jälkeen määrärahaa tulee korottaa säännöllisesti.

Raideliikenteestä matkailun veturi

Kansainvälisen ilmasto- ja ympäristölainsäädännön tiukentuessa raideliikenteen merkitys matkailussa kasvaa. Useat valtiot panostavat voimakkaasti rautatieverkon kehittämiseen. Suomen valtion panostukset rautatieverkon kunnossapitoon – saati kehittämiseen – ovat olleet riittämättömiä useita vuosia. Raideliikenteen kehittämisessä on otettava huomioon tavaraliikenteen ohella myös henkilöliikenteen tarpeet.

Toimiva liikennejärjestelmä on Suomen matkailun kasvun perusedellytys.

Kiireellisimmät kehityshankkeet ovat Kehä- ja Pisararatojen nopea rakentaminen. Pisara-radon rakentaminen on välttämätöntä, jotta junaliikenne sujuu Helsingin lentokentältä ja rautatieasemalta muualle Suomeen. Radat ovat tärkeitä koko Suomen matkailun kehityksen kannalta.

Matkailusesonkia pidennettävä

Matkailu on sesonkipainotteista. Nyt useat tärkeät matkailuyritykset ovat kiinni elokuun kahdella viimeisellä viikolla, kun Euroopassa on paras lomaaika.

Koulujen lomien porrastaminen ja kesäloman siirtäminen pidentävät merkittävästi matkailuyritysten sesonkia. Tällöin matkailupalvelujen kysyntä lisääntyy ja alan työllistämismahdollisuudet paranevat.

Hallituksen tulee luoda pitkäjänteinen liikennestrategia, jossa otetaan huomioon elinkeinoelämän murros ja matkailuun liittyvän henkilöliikenteen tarpeet. Strategiassa on turvattava tärkeimpien kohteiden pitkäjänteinen rahoitus. Kehä- ja Pisararatojen nopea rakentaminen on välttämätöntä.

Koulujen hiihtolomia on jaksotettava nykyistä useammille viikoille ja kesälomia on siirrettävä kahdella viikolla eteenpäin.

Kilpailu tasapuoliseksi

Monet julkisyhteisöt pyrkivät rahoittamaan toimintaansa tarjoamalla palveluita kuluttajille ja yrityksille. Usein tämä hoidetaan niin, ettei tarjontaa tarvitse kilpailuttaa. Tarjouksia hinnoiteltaessa ei oteta aina huomioon kaikkia palvelun tuottamisesta aiheutuvia kustannuksia. Tämä aiheuttaa monissa tapauksissa vakavia paikallisia kilpailuhäiriöitä.

Laivojen henkilöliikenteen tukeminen aiheuttaa merkittävän kilpailuhaitan matkailu- ja ravintola-alalla. Ruotsiin ja Viroon liikennöivät laivat ovat vesillä liikkuvia hotelleja, ravintoloita ja kongressikeskuksia. Ne saavat valtiolta tukea, joka vääristää kilpailua. Tuen avulla laivat pystyvät hinnoittelemaan juhla- ja kokoustarjoukset selvästi edullisemmiksi

kuin maissa toimivat yritykset. Tarjoushinnoittelu lisää Vi-roon suuntautuvaa ostosmatkailua ja heikentää varsinkin Etelä-Suomen palveluyritysten työllisyyttä.

Julkisyhteisöjen ei tule kilpailla yritysten kanssa strategisesti tärkeiden ydintoimialueidensa ulkopuolella. Kilpailluilla markkinoilla harjoitettavan julkisen elinkeinotoiminnan on tapahduttava yhtiömuodossa. Yhtiöittämisen jälkeen muut kuin strategisesti tärkeät liiketoiminnot tulee myydä.

Laivojen henkilöliikenteelle myönnettävä tuki tulee poistaa siltä osin, kun tuki kohdistuu ravintola-, majoitus- ja kongressitoimintaan.

MATKAILU- JA RAVINTOLAPALVELUT MARA RY

**Vahva valtakunnallinen matkailu-, majoitus-, ravintola- ja elämyspalvelualueen
sekä niihin liittyvien hyvinvointipalvelualueiden edunvalvoja ja työmarkkinajärjestö**

Merimiehenkatu 29, 00150 Helsinki • vaihde 09 6220 200 • www.mara.fi

Toimitusjohtaja Timo Lappi, 040 734 5549

Varatoimitusjohtaja Veli-Matti Aittoniemi, 040 736 7705

Työmarkkinajohtaja Eero Lindström, 050 383 5677

Viestintäpäällikkö Heli Satuli, 044 320 3622

sähköpostiosoitteet: etunimi.sukunimi@mara.fi

MA·RA